

Николай Райнов
Златната гъска

Един беден дървар имал трима синове. Той бил вече стар, па и често боледувал, та не можел да спечели много нещо. Синовете му залавяли всякаква работа, но не им вървяло.

Веднъж старецът се разболял. Повикал синовете си, па им рекъл:

– Нека вземе един от вас брадвата, нека впрегне колата и отиде да насече дърва: тъкмо сега е време. Аз съм болен: Както съм легнал, може и да не стана. Един от вас трябва да ме замести.

Тръгнал най-големият, който минавал за най-умен и най-сръчен от тримата. Майка му умесила пита с яйца, па му сложила в торбата и стъкло с вино и го изпратила.

Момъкът отишъл в гората. Там го пресрещнало едно джудже с прошарена коса и брада и му рекло:

– Добър ден, момко.

– Махай се по дяволите! – викнал оня. Джуджето обаче не си отишло.

– Моля ти се – рекло, – дай ми да хапна малко от питката и да пийна от виното, че съм гладен и жаден.

– Ако дам на тебе, какво ще остане за мене? – викнал момъкът. – Махай се, ти казвам!

– Дано да си прекълцаш ръката, щом е тъй! – казало джуджето и се изгубило в гората.

И наистина, още с първия замах момъкът ударил накриво, брадвата се отплеснала и му пресякла ръката. Той оставил и брадва, и кола и се върнал в къщи да си превърже раната.

Тръгнал вторият, който също минавал за много умен. Но той бил ленив. Като стигнал в гората, седнал край колата, извадил питата и почнал да яде.

Пак дошло джуджето.

– Добър ден, момко.

– Добър ден старче. Що искаш?

– Гладен съм. Дай ми малко да хапна и да пийна!

– Почакай! Ако остане – твое ще бъде.

И той се стегнал, та изял питата, а после изпил и виното. Сетне изтърсил трохите от торбата, па рекъл на джуджето:

– Ей това, дето пада, е за тебе. Яж!

Джуджето си тръгнало, но се обърнало по едно време и го проклело да си прекълца крака.

Станал момъкът да сече дърва. Засилил се, обаче ударил накриво. Секирата се отплеснала и му порязала единия крак. Той изпищял и

паднал. Лежал, лежал, никой не дошъл да му помогне. Тогава станал, подкарал колата и накуцвайки, с ужасни болки си отишъл в село.

На другата сутрин тръгнал най-малкият брат. И майката, и бащата го увещавали да не отива. Най-много викали по него братята му:

– Ти ли бе глупчо, ще вървиш за дърва? Ние двама не можахме дърво да отсечем, та ти ще можеш! Лесно се дърва не секат...

Но малкият брат отишъл. Майка му сложила в торбата просеник, а в стъклото наляла зелева чорба.

– И това ти стига! – рекла тя. – Ако ти сипя вино, ще се опиеш, та кой знае какво ще стане!

Момъкът стигнал в гората и разпрегнал колата. Явило се отново си-вобрадото джудже.

– Добър ден, момко!

– Добър ден, братко!

– На дърва ли си тръгнал?

– На дърва.

– Ами нещо за ядене имаш ли?

– Имам просеник.

– Да хапна ли от него?

– Ако щеш, и целия го изяж. Ей го там, в торбата.

Заловил се момъкът да сече и – понеже джуджето го било благословило – за половина час насякъл толкова дърва, че си напълнил колата. В това време джуджето седяло и яло. Като си свършил работата, и той седнал.

– Остана ли и за мене от просеника?

– Остана, само че ти ме излъга: казваш, че носиш просеник, а то било медена пита.

Погледнал момъкът – в торбата му имало половина пита, наистина медена. Половината било изяло джуджето.

– Ами имаш ли нещо за пиене?

– Дал господ. В стъклото има зелева чорба. Пий, колкото ти е воля! Джуджето се напило, па рекло:

– И сега ме излъга: то не било зелева чорба, а сладко вино.

– Тъй ли?

Надигнал момъкът шишето – в него имало наистина сладко вино. Нахранил се той, напил се и си тръгнал.

– Чакай! – рекло му джуджето. – Ти ме нахрани и напои. Аз трябва да ти се отблагодаря с нещо. Иди удари оная дебел дъб по дънера: каквото намериш в него, твое е.

И си отишло.

Момъкът ударил със секирата стъблото на дъба. Отворила се дупка, от която се показала гъска със златни пера. Той взел гъската и си тръгнал. Гъската му рекла по пътя:

– Иди с мене при царя и искай да те ожени за дъщеря си!

– Ще ида – рекъл момъкът.

Той откарал дървата у дома си и тръгнал веднага към големия град, дето бил дворецът на царя. Но градът бил далече. Надвечер момъкът стигнал едно ханче и влязъл да пренощува.

Стопанинът имал три дъщери; като видели, че носи златна гъска, настанили го в най-хубавата стая. Той преспал и на сутринта влязъл в кръчмата, за да закуси. В това време най-голямата дъщеря решила да влезе и да открадне едно златно перо от гъската. Но щом хванала гъската за крилото, залепила се за нея, та не можела да се откъсне.

Малко след това дошла втората дъщеря. И на нея се искало да си отскубне златно перо. Но щом се допряла до сестра си, залепила се за нея.

Най-после влязла най-малката. Двете по-стари ѝ викнали:

– Настрана! Не се доближавай!

– Тъй ли? – рекла тя ядосано. – Само вие ли да имате златно перо?

Но щом се допряла до сестрите си, и тя се залепила.

Момъкът хапнал, па влязъл в стаята, взел си гъската под мишница и тръгнал, а трите сестри трябвало да тичат след него, залепени за гъската.

Като минали през едно село, видели на пътя поп, застанал пред църквата. Той позагледал момите, па им рекъл:

– Не ви ли е срам да тичате тъй подир момчето? Я се пуснете! И той се затекъл да дръпне едната, но се залепил за нея и трябвало да тича след момите.

Накрай селото имало кръчма. Оттам излязъл клисарят и като видял попа, че се е хванал за момите, викнал му:

– Какво е това хоро, дядо попе? Забрави ли, че днес има кръщенка и три сватби? Я се пушай, докле е време!

И той хванал попа за ръкава на расото, но се залепил, та не можел да се откъсне.

Излезли от селото, стигнали до градините. Двама селяни копаели с мотики. Като видели попа и клисаря, че тичат след трите моми почнали да им се смеят и подиграват. Но попът се извърнал към тях и им рекъл:

– Не се смейте, ами елате ни отървете, че не ни пушат.

Затекли се селяните да отърват попа и клисаря, но сами се залепили. Станали седмина освен момчето и гъската. Тъй стигнали те в столицата на онова царство.

Царската дъщеря страдала от чудновата болест: винаги била натъжена, плачела, не се засмивала никога. Баща ѝ наемал от далечни места смешници да я размиват, ала никой не успявал. Най-сетне той разгласил навред по царството, че оня, който сполучи да размее дъщеря му, ще стане негов зет.

Като минавал през града с върволицата от седмина души, момъкът чул всички наоколо да се смеят и да казват:

– Ето тоя ще вземе царската дъщеря. Види ли княгинята това хоро, ще се пукне от смях.

И той тръгнал към двореца.

В това време княгинята била излязла да се разходи из градината отдето трябвало да мине момъкът. Като видяла три моми, поп клисар и двама селяни, че тичат подир дрипаво момче с гъска под мишницата, което ги мъкне, накъдето си ще, напушил я такъв смях че щяло да и призлее.

Момъкът отишъл при царя и поискал дъщеря му. Но царят не желал да даде княгинята на селянче. Той се разкалял за своето обещание и понеже не можел да си вземе думите назад, решил да отчае момъка та да го пропъди.

– Съгласен съм – рекъл той – да ми станеш зет, но трябва да ми намериш човек, който би могъл да изпие цяла изба вино.

– Ще видя – казал момъкът.

Той оставил златната гъска в градината и тръгнал към гората да диря сивобрадото джудже.

„Само то ще ми каже къде да намеря такъв пияница, какъвто трябва на царя“ – си помислил той.

Отишъл в гората и намерил джуджето; разправил му каква трудна работа му е възложил царят.

– Че има ли по-лесно от това? – усмихнало се джуджето. – Аз съм оня, когото царят търси. Хайде да вървим!

Отишли в двореца. Царят погледнал сивобрадото джудже и се усмихнал: никак не му се вярвало това човече да изпие дори една бъчва вино. Ала когато го отвел в избата, останал учуден. Джуджето отворило чепа на една бъчва, сложило си устата и почнало да пие. Пило, пило, докато пресушило бурето. И без да чака, се залепило за втора бъчва. До вечерта свършило всичкото вино и си отишло в гората.

Ала и след това царят не дал дъщеря си на момъка. Той намислил друго: да му намери селянчето човек, който ще изяде девет фурни хляб.

И тоя път момъкът отишъл при джуджето. Заварил го, че лежи в гората и си натиска корема с ръце.

– Що правиш тук, братко?

– Не виждаш ли що правя! Гладен съм. Току-що изядох цяла фурна хляб, но какво е то за гладен човек като мене? Търбухът ми е празен, та съм си стегнал колана на последната дупка.

– Тъкмо за това те търся и аз. Тръгвай след мене в двореца! Царят дири човек да изяде девет фурни хляб.

Отишли в двореца. Джуджето се засмяло чак до ушите, като видяло цяла планина от хляб – бял, топъл, мек. Стегнало се то изяло го до вечерта.

Ала царят и тоя път не дал дъщеря си на момъка.

– Ще ти я дам – рекъл, – ако ми направиш кораб, който да плува по въздуха, и ако ти пръв се качиш на него.

Тоя път вече момъкът се уплашил, че не ще сполучи да угоди на царя. Той отишъл в гората и разказал на джуджето що искат от него.

– Недей бра грижа! – рекло джуджето. – Ти ме нахрани и напои, а преди това раздели с мене просеника и чорбата, които аз превърнах на медена пита и вино. Затова ще ти помогна.

То откършило един клон от дъба, дето била по-рано гъската, дало го на момъка и рекло:

– Вземи тоя клон, яхни се на златната гъска и я удари по опашката. Момъкът се върнал в двореца. Щом шибнал гъската с дъбовия клон, наловените за нея се пуснали, а тя полетяла във въздуха и нарасла изведнъж колкото един голям кораб. Летяла, летяла, па слязла отново в градината.

След това вече царят дал дъщеря си на момъка. Отпразнували богата сватба. Попът ги венчал, клисарят пял, а момите и селяните играли ръченица. Колкото пък за джуджето, то през цялото време яло и пило.

КРАЙ

© Николай Райнов

Сканиране, разпознаване и редакция: unicode, 2008

Публикация:

Николай Райнов. Приказки от цял свят

Второ издание

Съставителство и редакция: Богомил Райнов

Литературна група V. Тематичен номер 2587

Редактор на издателството ЛИЛИЯ ИЛИЕВА

Художник ЛЮБЕН ЗИДАРОВ

Художник-редактор ВАСИЛ ЙОНЧЕВ

Макет и технически редактор ТОМА СТАНКУЛОВ

Коректор НАТАЛИЯ КАЦАРОВА

Дадена за набор 18. III. 1972 г. Подписана за печат 30. IX. 1972 г. Излязла от печат 20.

XII. 1974 г. Формат 58×84/18 Печатни коли 44,50. Издателски коли 36,93. Тираж

50,125. Цена 3,60 лв.

Издателство „Народна култура“ – София, 1974

ДПК „Димитър Благоев“ – София

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4856>]